

Γλώσσα και Κοινωνία

Ενότητα 3: Γλώσσα και Διαδίκτυο

Περικλής Πολίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ
Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Η αρχική σελίδα διαδικτυακών εφημερίδων

Επιλογή ειδήσεων

1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟΣΕΛΙΔΟ ΕΝΤΥΠΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

- Οι ειδήσεις είναι μια κοινωνική διαδικασία επιλογής
- Για να διαπιστώσουμε αν υπάρχουν διαφορές όσον αφορά την κοινωνική διαδικασία που υπεισέρχεται στην επιλογή ειδήσεων με τους δύο διαφορετικούς τρόπους, δηλαδή στη μετάδοσή τους μέσω των δύο διαφορετικών καναλιών, του διαδικτύου και του γραπτού λόγου, χρειάζεται να γίνει μια περιορισμένη **ανάλυση περιεχομένου**, με εστίαση στις ειδήσεις που δημοσιεύονται στην αρχική σελίδα και το αντίστοιχο πρωτοσέλιδο μιας έκδοσης

1.1 Αριθμός ειδήσεων που επιλέχτηκαν

Ημερομηνία	ΕΘΝΟΣ	www.ethnos.gr	ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ	www.e-typos.com	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	www.kathimerini.gr
25 Μαΐου						
26 Μαΐου						
26 Μαΐου						
28 Μαΐου	6	6	8	8	7 (+8)	3
29 Μαΐου						
30 Μαΐου						
31 Μαΐου						

Πίνακας 1: Αριθμός ειδήσεων που επιλέχτηκαν

1.2 Περιεχόμενο που επιλέχτηκε για αρχική σελίδα / πρωτοσέλιδο

- Εκτός από τον αριθμό των ειδήσεων που επιλέχτηκαν, πρέπει να εξετάσουμε και το **περιεχόμενό** τους.
- Στους πίνακες που ακολουθούν δίνουμε τον **τίτλο** και την **εισαγωγική παράγραφο** (παραπεμπτική περίληψη), **που προσφέρει μια σύνοψη του θέματος της είδησης**
- Χρησιμοποιούμε ως κριτήριο ανάλυσης του περιεχομένου των ειδήσεων που προκρίθηκαν ως πρωτοσέλιδες τις **ειδησεογραφικές αξίες** που έχουν προτείνει οι Galtung & Ruge (1965) μαζί με κάποιες νεότερες προσθήκες

1.3 Οι διαδικτυακοί τίτλοι ειδήσεων

- Ο κίνδυνος να περάσουν χωρίς να προσεχτούν (και άρα να διαβαστούν) καλές ειδήσεις στο διαδίκτυο, επειδή έχουν αδύναμους τίτλους, είναι πραγματικός πέρα για πέρα. Οι διαδικτυακοί αναγνώστες έχουν ευρύ φάσμα επιλογών και μπορούν να κινηθούν από τον έναν ιστότοπο στον άλλον με το κλικ ενός ποντικιού. Το γεγονός ότι υπάρχουν περιορισμοί χρόνου ή άλλοι τους κάνουν ακόμη πιο εκλεκτικούς όσον αφορά τις ειδήσεις που θέλουν να διαβάσουν.
- Έχουν στη διάθεσή τους μόνο ένα μονοπάτι για να φθάσουν στην είδηση-αφήγηση και αυτό είναι ο τίτλος. Αυτό βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με την εφημερίδα, όπου η είδηση ξετυλίγεται κάτω από έναν τίτλο. Οι αναγνώστες μπορούν να σκανάρουν την είδηση-αφήγηση ακόμη κι αν ο τίτλος δεν είναι αξιοπρόσεκτος. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο έντυπος Τύπος έχει το δικαίωμα να γράφει ανούσιους τίτλους. Απλώς, οι γραπτές ειδήσεις έχουν την πιθανότητα (λόγω της σημειωτικής τους υλικότητας) να διαβαστούν και παρά τον φτωχό τους τίτλο.

Λειτουργίες των διαδικτυακών τίτλων (1)

- Η πρωταρχική λειτουργία ενός διαδικτυακού τίτλου είναι να ενθαρρύνει τον αναγνώστη να «ανοίξει» μια είδηση. Οι καλοί τίτλοι μπορούν να πυροδοτήσουν το ενδιαφέρον του αναγνώστη και να τον ενθαρρύνουν να κλικάρει πάνω στον υπερδεσμό του τίτλου, ενώ ανιαροί και ανέμπνευστοι τίτλοι πιθανόν να τον απομακρύνουν. Να γιατί οι διαδικτυακοί τίτλοι ονομάζονται ‘[virtual gateways](#)’.

Λειτουργίες των διαδικτυακών τίτλων (2)

- **Μερικοί ιστότοποι χρησιμοποιούν παραγράφους-εναύσματα για να δυναμώσουν τους τίτλους.** Αυτό δεν είναι απαραίτητως κακό τέχνασμα, επειδή ο αναγνώστης μπορεί να χρησιμοποιήσει την επιπλέον πληροφορία για πάρει την απόφασή του. Αλλά οι παράγραφοι-εναύσματα καταλαμβάνουν χώρο και μειώνουν τον αριθμό των ειδήσεων που μπορούν να περιληφθούν σε μια οθόνη. Γι' αυτό **οι περισσότεροι ιστότοποι προτιμούν να εμφανίζουν παραγράφους-εναύσματα μόνο για τις πιο σημαντικές ειδήσεις της ημέρας.** Οι υπόλοιποι τίτλοι φιλοξενούνται χωρίς υποστηρικτικό κείμενο.

Απλούστερες οι συναλλαγές με την εφορία

Συναλλαγές με την εφορία και χωρίς ταυτότητα ή διαβατήριο μπορούν να διεκπεραιώνουν οι φορολογούμενοι πολίτες, εφόσον διαθέτουν βιβλιάρια ασφάλισης ή δίπλωμα οδήγησης. Παράλληλα, μπορούν να αναθέτουν σε δικηγόρους τη διεκπεραίωση ...

29 Μαΐου 2009 / Χωρίς Σχόλια / Περισσότερα »

Λειτουργίες των διαδικτυακών τίτλων (3)

- Οι διαδικτυακοί τίτλοι χρησιμοποιούνται επίσης για να δημιουργήσουν αντίθεση πάνω στην οθόνη του υπολογιστή. Αλλά αυτή η λειτουργία έχει περιορισμένη χρησιμότητα, επειδή ο μόνος τρόπος να δημιουργηθεί αντίθεση είναι να φιλοξενηθούν τίτλοι με χρώμα. Η χρήση χαρακτήρων μεγάλου σχήματος ή μαύρων στοιχείων (bold) και οι χαρακτήρες με ποικίλματα μειώνουν την οπτική έλξη μιας σελίδας.
- Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι διαδικτυακοί τίτλοι δεν χρησιμοποιούνται για υποδείξουν ή να επιβάλουν την ειδησεογραφική αξία μας είδησης, πράγμα που αποτελεί βασική λειτουργία των έντυπων τίτλων. Κι αυτό, γιατί χρησιμοποιείται ένα σταθερό μέγεθος για να προβληθούν όλοι οι τίτλοι στην αρχική σελίδα. Ο αναγνώστης δεν έχει οπτικό μετρητή για να σταθμίσει τη σπουδαιότητα ενός τίτλου μεταξύ πολλών βασισμένων σε διαφορετικά μεγέθη χαρακτήρων.

Λειτουργίες των διαδικτυακών τίτλων (4)

- Παρομοίως, όλοι οι διαδικτυακοί τίτλοι είναι του ιδίου πλάτους. Ο χρήστης δεν έχει τη δυνατότητα να σταθμίσει την ειδησεογραφική αξία μιας είδησης στη βάση του πλάτους του τίτλου της ή του αριθμού των στηλών που καλύπτει ένας τίτλος – όπως συμβαίνει στους έντυπους τίτλους.

Χαρακτηριστικά των διαδικτυακών τίτλων (1)

- **Μέγεθος χαρακτήρων**

Οι διαδικτυακοί τίτλοι είναι γραμμένοι με μικρό μέγεθος χαρακτήρων.

Γενικά, το μέγεθος των χαρακτήρων τους είναι μια ή δύο κλίμακες πάνω από το μέγεθος των χαρακτήρων του σώματος του άρθρου. Μερικές φορές είναι το ίδιο μέγεθος με εκείνο των χαρακτήρων του σώματος του άρθρου.

Χαρακτήρες ευμεγέθεις ή διακοσμητικοί δεν χρησιμοποιούνται. Υπάρχουν δύο λόγοι γι' αυτό.

- οι ευμεγέθεις χαρακτήρες είναι ενοχλητικοί στο μάτι του χρήστη, δοθέντος του μεγέθους της οθόνης του υπολογιστή

- το μικρό μέγεθος χαρακτήρων επιτρέπει στον διαδικτυακό δημοσιογράφο να χρησιμοποιήσει περισσότερες λέξεις για να γράψει τον τίτλο.

Αυτό είναι μεγάλο πλεονέκτημα, γιατί ο δημοσιογράφος μπορεί να «πακετάρει» περισσότερες πληροφορίες στον τίτλο και να τον κάνει σαφέστερο

Χαρακτηριστικά των διαδικτυακών τίτλων (2)

- **Χρώμα χαρακτήρων**

Η πλειονότητα των ειδησεογραφικών ιστοτόπων χρησιμοποιεί μαύρα στοιχεία για να γράψει τους τίτλους, επειδή το μαύρο δημιουργεί αντίθεση με το λευκό φόντο της οθόνης. Το μαύρο χρώμα είναι «καθαρό» και κατάλληλο για «σοβαρές ειδήσεις»

Κατά τα πρώτα χρόνια του διαδικτύου, οι τίτλοι, ειδικά εκείνοι που χρησιμοποιούνταν ως υπερδεσμοί, ήταν μπλε. Αυτό ήταν το προεπιλεγμένο χρώμα που δημιουργούνταν από το πρόγραμμα όταν το κείμενο ήταν υπερ-συνδεδεμένο. Σήμερα, είναι δυνατό να εισαχθεί υπερσυνδεδεμένο κείμενο σε οποιοδήποτε χρώμα.

Χαρακτηριστικά των διαδικτυακών τίτλων (3)

- **Οικογένεια χαρακτήρων**

Είναι σημαντικό να επιλέξουμε με προσοχή την οικογένεια χαρακτήρων του τίτλου. Η πιο δημοφιλής οικογένεια χαρακτήρων στο διαδίκτυο είναι η *Arial*. Επιτρέπουν στους χαρακτήρες να προβάλλουν με χαρακτηριστικό, ανάγλυφο τρόπο στην οθόνη του υπολογιστή. Οι άλλες δύο δημοφιλείς οικογένειες χαρακτήρων είναι τα *Times New Roman* και τα *Verdana*.

Ένας ιστότοπος που επιλέγει οικογένεια χαρακτήρων άλλη από αυτές τις τρεις διατρέχει μεγάλο κίνδυνο. Κι αυτό γιατί αυτές **οι τρεις οικογένειες είναι οικουμενικά διαθέσιμες. Οι άλλες οικογένειες μπορεί να μην είναι διαθέσιμες σε κάποια συστήματα χρηστών.** Όταν συμβαίνει αυτό, ο χρήστης βλέπει «κινέζικα» (junk characters) στην οθόνη του υπολογιστή του

Είδη διαδικτυακών τίτλων (1)

- **Υπερσυνδεδεμένοι διαδικτυακοί τίτλοι**
  - Είναι εκείνοι στους οποίους ο κώδικας του υπερδεσμού είναι θαμμένος μέσα στο κείμενο του διαδικτυακού τίτλου. Ο χρήστης μπορεί να κλικάρει πάνω σε αυτούς τους τίτλους για να κατεβάσει την είδηση.
  - Μερικοί ιστότοποι υπογραμμίζουν τους υπερσυνδεδεμένους διαδικτυακούς τίτλους. Πρόκειται για χρήσιμο εργαλείο, γιατί ο αναγνώστης αντιλαμβάνεται ότι ο διαδικτυακός τίτλος είναι υπερδεσμός.
  - Οι άλλοι ιστότοποι αποφεύγουν την υπογράμμιση, για να κάνουν τη σελίδα να φαίνεται καθαρή. Στις περιπτώσεις αυτές ο χρήστης πρέπει να σύρει τον κέρσορα πάνω από τον διαδικτυακό τίτλο, για να διαπιστώσει αν είναι υπερδεσμός ή όχι.

Είδη διαδικτυακών τίτλων (2)

- **Απλό κείμενο**

- Μερικοί ειδησεογραφικοί ιστότοποι προτιμούν να εμφανίζουν τους τίτλους ως απλό κείμενο, δηλαδή χωρίς υπερδεσμούς. Στις περιπτώσεις αυτές ο υπερδεσμός χρειάζεται να υποστηρίζεται από μια παράγραφο-έναυσμα η οποία μπορεί να περιλαμβάνει υπερδεσμό.

- Υπερδεσμοί δεν χρησιμοποιούνται στη σελίδα που περιλαμβάνει την κυρίως είδηση.

- Εδώ οι τίτλοι λειτουργούν ως τίτλοι μόνο στην κορυφή της σελίδας. Τοποθετούνται

- στα αριστερά, ή

- στο κέντρο,

- ανάλογα με το στιλ που έχει υιοθετήσει ο ιστότοπος.

Η γραφή των διαδικτυακών τίτλων

- Οι καλύτεροι διαδικτυακοί τίτλοι είναι εκείνοι που υπογραμμίζουν με αποτελεσματικό τρόπο τα σημαντικά σημεία μιας είδησης. Δεν τσιγκουνεύονται την πληροφορία ούτε παρασιτούν πάνω της αλλά εκμεταλλεύονται πλήρως το γεγονός ότι έχουν στη διάθεσή τους περισσότερες λέξεις για να διατυπώσουν έναν τίτλο.
- Οι διαδικτυακοί τίτλοι γενικά δεν χρησιμοποιούν υπότιτλους ή υπέρτιτλους για να μεταφέρουν την πληροφορία
- Οι διαδικτυακοί τίτλοι δεν χρειάζεται να είναι ευφυείς ή να κάνουν γλωσσικά παιχνίδια
- Γλωσσικά χαρακτηριστικά των διαδικτυακών τίτλων
  - ① απλές και συγκεκριμένες λέξεις
  - ② ρήματα δράσης
  - ③ αποφυγή χρήσης άρθρων και βοηθητικών ρημάτων
  - ④ κατάλληλη απόδοση γνωρισμάτων (κατηγορήση)
  - ⑤ σπάνια χρήση συντμήσεων
  - ⑥ ακριβής αντανάκλαση του τόνου της είδησης

Παραδείγματα (1)

ΕΘΝΟΣ	www.ethnos.gr
<p>Ο Καραμανλής καλύπτει μέχρι τέλους τους εμπλεκόμενους υπουργούς ΣΥΓΧΩΡΟΧΑΡΤΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΒΑΤΟΠΕΔΙΝΟΥΣ Προανήγγειλε νέους φόρους μετά τις εκλογές Αυτοκριτική για Σημίτη με... δέκα χρόνια καθυστέρηση</p> <p>Οκτώ μήνες από το ξέσπασμα του σκανδάλου της Μ. Βατοπεδίου, <u>ο πρωθυπουργός κάλυψε πλήρως τους εμπλεκόμενους υπουργούς, δίνοντάς τους μάλιστα και συγχωροχάρτι. Στη συνέντευξή του χθες στο Mega ο κ. Καραμανλής προανήγγειλε νέους φόρους μετά τις ευρωεκλογές.</u></p>	<p><u>Άφεση αμαρτιών</u></p> <p>Οκτώ μήνες από το ξέσπασμα του σκανδάλου της Μ. Βατοπεδίου, ο Κ. Καραμανλής κάλυψε πλήρως τους εμπλεκόμενους υπουργούς. Μιλώντας στο Mega, προανήγγειλε νέους φόρους</p>
<p>Μήνυμα Γιώργου ΑΛΛΑΖΟΥΜΕ Ή ΒΟΥΛΙΑΖΟΥΜΕ</p> <p>“Κάλεσμα για συμμετοχή στις ευρωεκλογές. Η χώρα θέλει αξιόπιστη κυβέρνηση. Δεν αντέχουν έως τον Μάρτιο. Θύματα της κυβερνητικής βαρβαρότητας και οι οπαδοί της ΝΔ”</p>	<p><u>«Αλλάζουμε ή βουλιάζουμε»</u></p> <p>Κάλεσμα συμμετοχής στις κάλπες από τον Γ. Παπανδρέου, που τόνισε ότι η χώρα θέλει αξιόπιστη κυβέρνηση. «Δεν θα αντέξουν έως τον Μάρτιο», «και οι οπαδοί της ΝΔ είναι θύματα της κυβερνητικής βαρβαρότητας»</p>

Πίνακας 2: Παραδείγματα
(Εφημερίδα «Έθνος»)

Παραδείγματα (2)

ΕΘΝΟΣ	<i>www.ethnos.gr</i>
Βαριές ευθύνες ΘΕΜΑ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ ΓΙΑ <u>ΤΟΝ</u> ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΑΚΟ	<u>Και θέμα παραγράφης για Χριστοφοράκο</u> Τα αδικήματα που βαρύνουν τον Μιχ. Χριστοφοράκο έχουν παραγραφεί στη Γερμανία. Απίθανη η έκδοση ακόμη και αν συλληφθεί
	<u>Προεκλογική δωρεά από τον Γ. Καρατζαφέρη</u>
ΝΕΑ ΓΡΙΠΗ <u>Κινητοποίηση</u> σε 4 χώρες μετά τα <u>απανωτά</u> κρούσματα	<u>Δύο ελληνικά κρούσματα, συναγερμός σε 4 χώρες</u>

Πίνακας 3: Παραδείγματα
(Εφημερίδα «Έθνος»)

Παραδείγματα (3)

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ	<i>www.e-typos.com</i>
	<p><u>Οι εκλογές των διλημάτων</u></p> <p>Με το δίλημμα «υπευθυνότητα ή ανευθυνότητα» έκλεισε την τοποθέτησή του ο πρωθυπουργός στο ντιμπέιτ των πολιτικών αρχηγών ενώ λίγο νωρίτερα ο Γ. Παπανδρέου είχε επαναλάβει το δικό του δίλημμα «ή αλλάζουμε ή βουλιάζουμε». Διαφορετική ανάγνωση στο δίλημμα «σοσιαλισμός ή βαρβαρότητα» έκανε η Αλέκα Παπαρήγα λέγοντας ότι επιχειρείται να αποκρυσάλει ότι ΝΔ και ΠΑΣΟΚ δεν έχουν διαφορές. Στοιχεία που διαφοροποιούν τον ΣΥΡΙΖΑ από τα άλλα κόμματα επιχειρήσε να αναδείξει ο Αλ. Αλαβάνος. Το ρόλο της «άλλης δύναμης» διεκδίκησε ο Γ. Καρατζαφέρης.</p>
	<p><u>Ψηφίστε για το ντιμπέιτ</u></p> <p>Ποιος βρήκε κερδισμένος και ποιος χαμένος; Ποιο θέμα είχε μεγαλύτερο ενδιαφέρον και ποιος δημοσιογράφος έκανε καίριες ερωτήσεις;</p>

Πίνακας 4: Παραδείγματα
(Εφημερίδα «Ελεύθερος Τύπος»)

Παραδείγματα (4)

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ	www.e-typos.com
ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΠΑΡΤΙ ΚΟΛΛΗΣΑΝ ΤΗ ΓΡΙΠΗ Κι άλλος φοιτητής από τη Θεσσαλονίκη το τρίτο κρούσμα. Υπό έλεγχο ολόκληρη η παρέα φίλων που ήρθε από το Εδιμβούργο	<u>Αρνητικά όλα τα δείγματα</u> Σε καλή κατάσταση νοσηλεύονται στο Σισμανόγλειο και στο ΑΧΕΠΑ της Θεσσαλονίκης οι δύο φοιτητές που προσβλήθηκαν από τη νέα γρίπη
	<u>«Θα κριθούμε στο τέλος της τετραετίας»</u> «Κάθε ψήφος στη ΝΔ είναι ψήφος εμπιστοσύνης στον πρωθυπουργό και την κυβέρνηση», δήλωσε στον City 99,5, δήλωσε η Ντόρα Μπακογιάννη
	ΓΡΙΠΗ <u>Απομονώθηκε στέλεχος του ιού</u> Βρετανοί επιστήμονες απομόνωσαν τον ιό ανακοίνωσε η ΗΡΑ

Πίνακας 5: Παραδείγματα
(Εφημερίδα «Ελεύθερος Τύπος»)

Παραδείγματα (5)

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	<i>www.kathimerini.gr</i>
	<u>Μάχη εντυπώσεων στην τηλεοπτική αναμέτρηση</u> Οι πέντε πολιτικοί αρχηγοί έδωσαν ένα κοινό, τηλεοπτικό αγώνα, ενόψει των ευρωεκλογών της 7 ^{ης} Ιουνίου
	<u>Ευάλωτοι στις αναπάντεχες δαπάνες οι Έλληνες</u> Ένας στους τρεις Έλληνες δεν άντεχε να σηκώσει το βάρος μιας αναπάντεχης δαπάνης μέσα στο 2007, εκτιμά η Eurostat
Προ των πυλών η χρεοκοπία στην General Motors Η γερμανική κυβέρνηση δεν έχει επιλέξει ακόμη αγοραστή για την Opel μεταξύ των 4 μνηστήρων	<u>GM: προς συμφωνία με τους πιστωτές</u> Το υπουργείο των Οικονομικών έκανε νέα και καλύτερη πρόταση η οποία απευθύνεται προς τους πιστωτές της μεγαλύτερης αμερικανικής αυτοκινητοβιομηχανίας –της General Motors: να αποδεχθούν το πρόγραμμα ριζικής αναδιοργάνωσης

Πίνακας 6: Παραδείγματα
(Εφημερίδα «Καθημερινή»)

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Διαδικτυακές Ειδήσεις

Εισαγωγή (1)

- Στην αυγή του 21^{ου} αιώνα φαίνεται ότι η μαζική επικοινωνία εδραιώνει ένα μοντέλο επικοινωνίας «**πολλών προς πολλούς**», το οποίο εξυπηρετείται από το διαδίκτυο και συνδυάζει το «**σημείο προς σημείο**» μοντέλο του τηλεφώνου με το «**ένας προς πολλούς**» μοντέλο της ραδιοτηλεόρασης
- Η λέξη '**μέσα**' (media) καταλήγει να σημαίνει αφενός τις τεχνολογίες επικοινωνίας και αφετέρου τους δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς που τις χρησιμοποιούν

Εισαγωγή (2)

- Εξαιτίας του χαμηλού κόστους της ηλεκτρονικής επικοινωνίας **αλλάζει ο τρόπος δημοσιοποίησης περιεχομένων ή μηνυμάτων**
  - παλαιότερα οι ειδήσεις εξαρτιόνταν από δημοσιογραφικούς οργανισμούς για να φτάσουν από τις πηγές τους στα ακροατήρια: **σήμερα μπορούν να ακολουθήσουν ευθείες διαδρομές**
  - εκλείπει βαθμιαία η ανάγκη για τη συνένωση ποικίλων **πληροφοριακών μορφών** (ειδήσεων, χρηστικών πληροφοριών, σχολίων, διαφημίσεων, κ.λπ.) σε προϊόντα-εκδόσεις
  - αυτές οι ποικίλες πληροφοριακές μορφές (μπορούν να) **κυκλοφορούν ελεύθερα**
  - οι πηγές των ειδήσεων **αλλάζουν, το ίδιο και τα ακροατήρια**
- Ενδεχομένως **αλλάζει και αυτό που ως τώρα θεωρούνταν είδηση**

Εισαγωγή (3)

- Τον Σεπτέμβριο του 1998 η αναφορά του Kenneth Starr (Starr Report) για τον Πρόεδρο των ΗΠΑ Κλίντον διοχετεύθηκε ταυτόχρονα, μέσω διαδικτύου, στους δημοσιογράφους αλλά και στο κοινό –κι αυτό γινόταν για πρώτη φορά. Μέσα σε δύο μέρες 25 εκατομμύρια άνθρωποι την επισκέφτηκαν ως αναγνώστες.
- Την επόμενη χρονιά ζήσαμε αυτό που περιγράφηκε ως ‘ο πρώτος διαδικτυακός πόλεμος’: η πολεμική σύρραξη στο Κόσσοβο. Η ιστοσελίδα του CNN εμφάνισε, στη διάρκεια της κρίσης, δεκαπλάσια αύξηση σε κυκλοφορία πληροφοριών από τα Βαλκάνια. Αλλά οι πληροφορίες δεν προέρχονταν μόνο από επαγγελματίες δημοσιογράφους. Κυβερνητικές πηγές, διεθνείς οργανώσεις, ντόπιοι αυτόπτες μάρτυρες, ανεξάρτητοι (freelance) δημοσιογράφοι, πρακτορεία ειδήσεων, ακαδημαϊκοί και άλλοι ενδιαφερόμενοι χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο για να δημοσιεύσουν ειδήσεις, αναδρομές και σχόλια για την κρίση.

Εισαγωγή (4)

- Περιπτώσεις όπως οι ανωτέρω απεικονίζουν **ένα μεταβαλλόμενο μοντέλο παραγωγής και διανομής ειδήσεων**
- Επίσης, φανερώνουν **μια πιο ενεργητική αναγνωστική προσέγγιση των ειδήσεων**

Γνωρίσματα ηλεκτρονικής επικοινωνίας (1)

- Τέσσερα γνωρίσματα της ηλεκτρονικής επικοινωνίας έχουν ιδιαίτερη σχέση με τη διανομή ειδήσεων
  - ⇒ η **πολυμεσικότητα** (multimediality): ένας ενιαίος μηχανισμός κωδικοποίησης συνενώνει γραφή, ήχο, εικόνα και βίντεο
  - ⇒ η **υπερκειμενικότητα** (hypertextuality): μια απεριόριστη ποσότητα διαφορετικών πληροφοριακών αντικειμένων μπορεί να συσσωρευτεί σε έναν και μόνο κειμενικό χώρο· η ηλεκτρονική μετάδοση ευνοεί τη διοχέτευση μικρών πληροφοριακών μονάδων σε τεράστια ποσότητα

Γνωρίσματα ηλεκτρονικής επικοινωνίας (2)

- ⇒ η **διαδραστικότητα** (interactivity): τα νέα μέσα επικοινωνίας υποστηρίζονται από διαφορετικές δομές διάδρασης και μεταβαλλόμενες ομάδες συνομιλητών / συμμετεχόντων
- ⇒ η **αμφισημία** (ambiguity): ένα διαφορετικό Μέσο όπως είναι το διαδίκτυο έχει διαφορετικές συνδηλώσεις. Η λέξη 'ειδήσεις' μπορεί να σημαίνει
  - ☞ 'σημαντικά και ενδιαφέροντα πρόσφατα συμβάντα'
  - ☞ 'πληροφόρηση για τέτοια συμβάντα, όπως στα μαζικά Μέσα'

Οι αλλαγές, λοιπόν, στη μορφή και τη διανομή τους αλλάζουν την αντίληψή μας για τις ειδήσεις

Ο λόγος των διαδικτυακών ειδήσεων (1)

Κειμενικά είδη ειδήσεων

- Ένα κείμενο ανήκει σε συγκεκριμένο κειμενικό είδος (genre) στον βαθμό που χαρακτηρίζεται από το **περιεχόμενο**, τη **μορφή** (υλική και γλωσσική) και τη **διανομή** που συμβατικά συνδέεται με κάποια κοινωνικά εδραιωμένη δραστηριότητα.

Το νόημα ενός κειμένου συνάγεται από τη μορφή του και τη διανομή του.

Μια απότομη και προφανής αλλαγή στη διανομή δημιουργεί μια αίσθηση ανασφάλειας και ασάφειας: μια αίσθηση ότι μέρος του νοήματος λείπει

(Αυτό εξηγεί και τη βραδεία μετάβαση των πρώιμων διαδικτυακών ειδήσεων από την παραδοσιακή τους, «μονολογική» δομή στη σημερινή υπερκειμενική οργάνωση).

Ο λόγος των διαδικτυακών ειδήσεων (2)

- Ο κύκλος της 24ωρης ή εβδομαδιαίας διανομής και οι υλικές ιδιότητες της **εφημερίδας** οδήγησαν στο σχήμα της είδησης-αφήγησης (news story), όπου ένα τυπικό, άξιο δημοσιοποίησης συμβάν μετατρέπεται σε αφήγηση με αποκλιμάκωση: η ονομαζόμενη ‘ανεστραμμένη πυραμίδα’ του εφημεριδικού άρθρου.
- Αντίθετα, η **ραδιοτηλεοπτική** γλώσσα, που πιέζεται από τον χρόνο, ευνοεί:
  - α. το ύφος της ‘προφορικής παρουσίασης’,
  - β. τον συνομιλιακό τόνο, και
  - γ. τις σύντομες δηλώσεις πολιτικών, αξιωματούχων κ.ά. (sound bites)

Ο λόγος των διαδικτυακών ειδήσεων (3)

- Η **διαδικτυακή** διανομή ειδήσεων στηρίζεται στον συνδυασμό μιας μικρής οθόνης και μιας δυνατότητας για τεράστια αποθήκευση πληροφοριών. Συνεπώς, η παρουσίαση είναι τεμαχισμένη, χωρίς ωστόσο να δεσμεύεται χωρικά ή χρονικά.
- Η αντίθεση μεταξύ της κατάτμησης των πληροφοριών σε μικρές μονάδες και της συνένωσης τεράστιων πληροφοριακών πόρων δείχνει ένα **μοντέλο βάσης δεδομένων**: μια συσχετιστική πληροφοριακή δομή στην οποία κάθε ειδησεογραφικό στοιχείο μπορεί να συμμετέχει, σε διαφορετικά επίπεδα συνάφειας, σε ένα φάσμα ειδησεογραφικών δομών.

Η δομή των διαδικτυακών ειδήσεων (1)

- Οι διαδικτυακές ειδήσεις επιτυγχάνουν με ιδεώδη τρόπο μια **ισορροπία ανάμεσα σε μια επικέντρωση στην ελάχιστη πληροφοριακή μονάδα και μια επισκόπηση του ευρύτερου αποθεματικού υλικού**. Συνεπώς, **το περιεχόμενο είναι διαστρωματωμένο έτσι ώστε οι ειδήσεις να παρουσιάζονται σε αρκετά επίπεδα λεπτομερειών**. Η **διαστρωμάτωση αυτή αδυνατίζει την έννοια της 'είδησης-αφήγησης'** κατά δύο τρόπους.
- Πρώτον, **απομακρύνει την ανάγκη ενός 'βασικού επιπέδου' εξιστόρησης**. Ο παραδοσιακός δημοσιογράφος επιλέγει ένα επίπεδο λεπτομερειών για να κτίσει πάνω σ' αυτό μια είδηση-αφήγηση ανάλογα με το θέμα και μια δεδομένη ιεράρχηση της επικαιρότητας.

Η δομή των διαδικτυακών ειδήσεων (2)

- Στις εφημερίδες το επίπεδο αυτής της εξιστόρησης υλοποιείται συνήθως από το κύριο σώμα του άρθρου πάνω στο οποίο παρασιτούν οι τίτλοι, οι φωτογραφίες, οι αναδρομές ή τα σχόλια.
- Στο μη γραμμικό κείμενο το περιεχόμενο κατατέμνεται σε κειμενικά και οπτικά στοιχεία, καθένα από τα οποία πρέπει να αυτο-υποστηρίζεται ενώ κανένα τους δεν χρειάζεται να αντιστοιχεί στη γνωστή 'είδηση-αφήγηση'. Πάντως, **ένα νέο 'βασικό επίπεδο' πληροφοριακής μονάδας ενδεχομένως αναδύεται: η 'βέλτιστη μονάδα δεδομένων' (the perfect data chunk).**

Η δομή των διαδικτυακών ειδήσεων (3)

- Δεύτερον, η διαστρωμάτωση αδυνατίζει τα όρια μεταξύ των εξιστορήσεων. Το υπερκείμενο δεν είναι ιδιαίτερα υποχρεωμένο να διακρίνει 'συμβάντα' ειδησεογραφικού ενδιαφέροντος.
  - Τα στοιχεία της είδησης υπάγονται σε και συνδέονται με ένα ευρύτερο πλαίσιο.
  - Η σύνοψη μιας είδησης μπορεί την ίδια στιγμή να είναι μια λεπτομέρεια για μια άλλη είδηση.
  - Ένα θέμα δεν αναπτύσσεται πλέον σε μια σειρά στατικών κειμένων που αποστέλλονται σε κανονικά διαστήματα με υπόρρητους δεσμούς προς άλλα κείμενα. Αναπτύσσεται ως δέσμη δυναμικών, συσχετιζόμενων, ιεραρχικά δομημένων κειμένων, όπως οι επικαλυπτόμενες περιοχές ομόκεντρων κύκλων.

Η δομή των διαδικτυακών ειδήσεων (4)

- Αυτές οι δέσμες ειδήσεων φανερώνουν την ανάδυση ενός κειμενικού είδους ειδήσεων που διαφέρει και από τις έντυπες αλλά και τις ραδιοτηλεοπτικές ειδήσεις: μια ομάδα ειδησεογραφικών αντικειμένων (news objects), στηριγμένων σε ένα θέμα, συνενωμένων γραφιστικά, επικαλυπτόμενων με άλλες τέτοιες ομάδες, που υφίστανται συνεχή επικαιροποίηση.

Η πλαισίωση των διαδικτυακών ειδήσεων (1)

- Ο αποχρωματισμός της παραδοσιακής είδησης-αφήγησης δεν σημαίνει ότι τα ενδιαφέροντα συμβάντα δεν αναπαριστώνται πλέον ως αφηγήσεις. **Οι αφηγήσεις γίνονται συντομότερες και, το σημαντικότερο, αντιμετωπίζονται ως τμήματα πολύ μεγαλύτερων και συνθετότερων αφηγήσεων.** Η τάση αυτή έχει ονομαστεί 'σχολιαστική / υπομνηματιστική δημοσιογραφία' ή 'πλαισιωμένη / συμφραστικοποιημένη δημοσιογραφία'.
- Το βραβευμένο ρεπορτάζ του CNN.com για την πολεμική σύγκρουση στην Κολομβία ('War Without End') παρουσιάζει μια συλλογή αντικειμένων που περιλαμβάνει
  - ☞ διαδραστικούς χάρτες,
  - ☞ επίσημα και ανεπίσημα έγγραφα,
  - ☞ στατιστικές,
  - ☞ άρθρα ανταποκριτών,
  - ☞ αναλύσεις ειδικών και
  - ☞ υπερδεσμούς σε εκτός ιστοτόπου πηγές, καθώς επίσης και
  - ☞ διάδραση με τους αναγνώστες και μεταξύ των αναγνωστών.

Η πλαισίωση των διαδικτυακών ειδήσεων (2)

- Τέτοιου είδους ρεπορτάζ αναμειγνύουν άρθρο και πρόγραμμα (ακουστικά ρεπορτάζ, γραπτά κείμενα, βίντεο, φωτογραφίες και γραφικά)
- Τέτοιου είδους ρεπορτάζ συσκοτίζουν τη διάκριση μεταξύ είδησης και πληροφορίας συνδέοντας το παρελθοντικό με το άμεσο: μια σημαντική είδηση που προστίθεται μόλις γίνεται γνωστή μετατρέπεται σε υποστηρικτικό υλικό για την ερμηνεία των πιο πρόσφατων συμβάντων.
- Τέτοιου είδους ρεπορτάζ αναμειγνύουν δημοσιογραφική ύλη με υλικό από ένα ευρύ φάσμα άλλων, δημοσιευμένων και αδημοσίευτων, πηγών, από κυβερνητικά έγγραφα και νομικά ντοκουμέντα μέχρι σχόλια αναγνωστών.
- Η συνεκτικότητά τους εξασφαλίζεται από την εστίαση σε ένα αναγνωρισμένο θέμα (η πολεμική σύγκρουση στην Κολομβία ή στη Μέση Ανατολή, η αντιπαράθεση για τα γενετικά τροποποιημένα φυτά κ.λπ.). Τέτοια θέματα συχνά αποκτούν προτεραιότητα και συνεκτικότητα μέσα από την ατζέντα των παραδοσιακών Μέσων.

Η πλαισίωση των διαδικτυακών ειδήσεων (3)

- Προβληματισμός για τον εφήμερο χαρακτήρα των διαδικτυακών ειδήσεων
  - η ηλεκτρονική αποθήκευση (αρχειοθέτηση) δεν είναι λιγότερο σταθερή από την αποθήκευση εφημερίδων (ωστόσο βλ. άρθρο του Eco)
  - η αντοχή στη φθορά του χρόνου εξαρτάται από τη διαχείριση
  - οι χθεσινές διαδικτυακές ειδήσεις είναι περισσότερο προσβάσιμες σε πολύ περισσότερους ανθρώπους από τα χθεσινά άρθρα εφημερίδων ή τα χθεσινά τηλεοπτικά δελτία
  - η πλαισιωμένη δημοσιογραφία είναι πιθανότατα μια σημαντική και πολλά υποσχόμενη εξέλιξη της ειδησεογραφίας

Το ύφος των διαδικτυακών ειδήσεων (1)

- Το ύφος των διαδικτυακών ειδήσεων βρίσκεται σε ένα καθεστώς συνεχούς ρευστότητας: αφενός παραμένει προσκολλημένο στο κειμενικό είδος του παραδοσιακού άρθρου ειδήσεων και αφετέρου πειραματίζεται με το υπερκείμενο.
- Οι ηλεκτρονικές μορφές μετάδοσης ειδήσεων περιλαμβάνουν:
  - ☞ **multimedia 'webcasts'** (πολυμεσικές διαδικτυακές μεταδόσεις ειδήσεων)
  - ☞ **e-zines** (ηλεκτρονικά περιοδικά που δημοσιεύονται στο διαδίκτυο)
  - ☞ **news alert services** (υπηρεσίες ενημέρωσης για ειδήσεις)
  - ☞ **news tickers** (κυλιόμενες ταινίες ειδήσεων της τελευταίας στιγμής)
  - ☞ **e-journals** (ηλεκτρονικά, κυρίως επιστημονικά)
  - ☞ **(we)blogs** (ιστολόγια)
  - ☞ **news-groups** (διαδικτυακές ομάδες ανταλλαγής ειδήσεων πάνω σε συγκεκριμένα θέματα)
  - ☞ **personalized news trackers** (ιχνηλάτες 'προσωποποιημένων ειδήσεων)
  - ☞ **email** (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)

Το ύφος των διαδικτυακών ειδήσεων (2)

- Οι υφολογικές συμβάσεις για τις ποικίλες αυτές μορφές είναι υπό διαμόρφωση. Μπορεί, ωστόσο, να διακρίνει κανείς ορισμένες κοινές τάσεις.
- 1 Η (γραμματική ή λεξιλογική) σύμπτυξη (compression) εντείνεται ακόμη περισσότερο στο διαδίκτυο, κατευθυνόμενη από το μικροσκοπικό παράθυρο μέσω του οποίου παρατηρούμε το απέραντο τοπίο της πληροφορίας
  - 2 Οι παράγραφοι συχνά αποτελούνται από μια και μόνη ιδέα διατυπωμένη σε μια και μόνη πρόταση
  - 3 Οι κυριότερες ιδέες μπορούν να εκφράζονται με λίστες ονοματικών φράσεων (μαρκαρισμένες με τυπογραφικές βούλες) και όχι με προτάσεις

Το ύφος των διαδικτυακών ειδήσεων (3)

- 4 Πίνακες, χάρτες και γραφήματα είναι συνηθισμένα συστατικά των διαδικτυακών ειδήσεων
- 5 Οι λεζάντες των φωτογραφιών τείνουν να προσφέρουν τεμάχια ειδήσεων-κλειδιά (newsbites) για τους αναγνώστες και όχι απλώς να ονομάζουν αυτό που απεικονίζεται στη φωτογραφία
- 6 Οι διαφορετικοί τρόποι παρουσίασης της πληροφορίας στοιχίζονται στις διαφορετικές όψεις της ειδησεογραφίας: το ακουστικό ντοκουμέντο, η εικόνα, τα γραφικά, το βίντεο και το κείμενο είναι το ίδιο εύκολο να παρουσιαστούν στο διαδίκτυο → **αυξάνει η οπτική έκφραση της πληροφορίας όσο υποχωρεί η εμπιστοσύνη στη λέξη.**

Το ύφος των διαδικτυακών ειδήσεων (4)

- Η γλώσσα είναι, πάνω απ' όλα, κομμένη και ραμμένη στα μέτρα του αναγνωστικού κοινού και οι νέες μορφοποιήσεις 'ακροατηρίων' σε συνδυασμό με τη διαδραστικότητα οδηγούν σε νέα γλωσσικά ύφη.
- Η διαδικτυακή επικοινωνία προωθεί την ανάπτυξη πολλαπλών 'ασθενών δεσμών': δεσμών που ανακύπτουν μεταξύ ανθρώπων βάσει της εργασίας τους, των ενδιαφερόντων τους ή των ιδιαιτεροτήτων τους και οδηγούν σε (ασθενείς) κοινότητες κοινωνικά ή επαγγελματικά ισότιμων ατόμων → αυτός ο τύπος δεσμού δεν επιβάλλει ούτε δημόσια (επίσημα) ούτε ιδιωτικά (ανεπίσημα) στιλ λόγου αλλά ένα φάσμα υφών που γεφυρώνει τη διάκριση δημοσιευμένου / αδημοσίευτου

Το ύφος των διαδικτυακών ειδήσεων (5)

- Αυτό που συχνά μοιάζει να είναι ανεπίσημη και συνομιλιακή γλώσσα διαδικτύου, εξαιτίας της αμεσότητάς της και του κοινού αποθεματικού γνώσης και παραδοχών των μετεχόντων, είναι ταυτόχρονα και λιγότερο εξαρτημένη από τα συμφραζόμενα, από τη στιγμή που λείπει η διαπροσωπική επαφή.
- Η επιλογή γλώσσας είναι πρωτεύουσας σημασίας για τον σχεδιασμό ακροατηρίου (audience design). Αυτή τη στιγμή η αγγλική λειτουργεί ως *lingua franca* του διαδικτύου αλλά βαθμιαία αυξάνει το μερίδιο συμμετοχής και άλλων γλωσσών. **Οι ειδήσεις γίνονται σιγά σιγά δίγλωσσες ή πολύγλωσσες** (βλ. το παράδειγμα του CNN).

Το μέλλον των ειδήσεων ως κειμενικού είδους (1)

- Τα κειμενικά είδη ανήκουν σε συγκεκριμένες κοινότητες λόγου και γι' αυτό αλλάζουν όταν κι αυτές οι κοινότητες αλλάζουν
- Τα όρια του τι είναι ειδήσεις και τι είναι δημοσιογραφία γίνονται ασαφή στο διαδίκτυο
  - ⇒ α. **οι ειδησεογραφικές αξίες αλλάζουν**: για παράδειγμα, η απουσία στο διαδίκτυο περιορισμών προγραμματισμού και γεωγραφικών περιορισμών σημαίνει ότι οι ειδησεογραφικές αξίες του πρόσφατου (recency) και της εγγύτητας (proximity) επανερμηνεύονται. Επίσης, **οι ομάδες διαμεσολαβητών (πυλωροί) που όριζαν στο παρελθόν το κοινό συμφέρον ή ενδιαφέρον διαλύονται ή ανασυγκροτούνται**

Το μέλλον των ειδήσεων ως κειμενικού είδους (2)

⇒ β. ούτε οι πηγές ούτε τα ακροατήρια εξαρτώνται πλέον τεχνικά από δημοσιογράφους-διαμεσολαβητές (βλ. τα παραδείγματα της αναφοράς Starr και της κρίσης στο Κόσσοβο). Όποιος έχει να διηγηθεί μια ιστορία μπορεί να προμηθεύσει ειδήσεις χωρίς άλλο κόστος ή επιπλέον προσπάθεια πέραν του να είναι / γίνει χρήστης του διαδικτύου.

- Θα ξεπεραστεί, λοιπόν, ο δημοσιογράφος;
- Θα επιβιώσει στο διαδίκτυο η παραδοσιακή δημοσιογραφία;

Το μέλλον των ειδήσεων ως κειμενικού είδους (3)

- **Α' άποψη**

Η διαδικτυακή δημοσιογραφία θα χρειαστεί να εστιάσει το ενδιαφέρον της στο να προτείνει μια **ερμηνεία της αξίας και της συνάφειας των πληροφοριών** στις οποίες –και μάλιστα στην πηγή τους– έχει πρόσβαση το κοινό. **Ακόμη κι αν όλοι έχουν πρόσβαση σε δελτία τύπου και αυθεντικά ντοκουμέντα, οι άνθρωποι δεν θα πάψουν να επιζητούν τη σύνοψη και την ερμηνεία των πηγών από τους δημοσιογράφους.**

- **Β' άποψη**

Η διαδικτυακή δημοσιογραφία θα υιοθετήσει το μοντέλο της **'δημοσιογραφίας των πολιτών'** που αναπτύχθηκε στις ΗΠΑ. Πρόκειται για δημοσιογραφία που απευθύνεται σε μια κοινότητα μικρής γεωγραφικής περιοχής. Προσφέρει τοπικές ειδήσεις, fora για τη συζήτηση τοπικών ζητημάτων και τοπικές πληροφορίες για ό,τι ενδιαφέρει την κοινότητα, χρηστικές πληροφορίες κ.λπ. Λειτουργεί ως φύλακας των συμφερόντων του τοπικού απέναντι στο καθολικό.

Το μέλλον των ειδήσεων ως κειμενικού είδους (4)

- Γ' άποψη

Το διαδίκτυο είναι ιδανικό μέσο για την ανάπτυξη **κοινοτήτων που ορίζονται από κοινά συμφέροντα και όχι γεωγραφικά όρια**. Όλο και περισσότερο τα άτομα εντάσσονται σε διαφορετικές κοινότητες ομοίων – ως προς την κοινωνική τάξη, το επάγγελμα, τις ασχολίες κ.λπ. Εστιασμένοι ειδησεογραφικοί ιστότοποι μπορούν να αναπτυχθούν πάνω σε ακροατήρια που θα ήταν ασύμφορο να εξυπηρετηθούν από τον Τύπο.

Κοινωνικές προοπτικές (1)

- Ένας άλλος θεμελιώδης ρόλος της δημοσιογραφίας υπήρξε αυτός του **κοινωνικού ελέγχου**. Στις εφημερίδες αποδόθηκε ο **ρόλος-κλειδί της οικοδόμησης του έθνους και της διατήρησής του**
- Ο πιο σημαντικός ρόλος της παραδοσιακής δημοσιογραφίας ήταν, μέχρι τώρα, εκείνος της **εισήγησης ατζέντας** (agenda-setting). Ο δημοσιογράφος υπήρξε αφενός ο **πυλωρός**, που φιλτράρει τον ποταμό των πληροφοριών και τον μετατρέπει σε ελεγχόμενο ρεύμα ειδήσεων, και αφετέρου ο **‘μεσίτης της κοινωνικής συναίνεσης’**, που διαμορφώνει τις στάσεις της κοινότητας.
- Αν τα Μέσα χάσουν έδαφος στην ηλεκτρονική επικοινωνία, οι ανωτέρω ρόλοι των δημοσιογράφων αναπόφευκτα αδυνατίζουν. Θα παίξει άραγε η διαδικτυακή δημοσιογραφία τους ίδιους ρόλους;
- Υποστηρίζεται ότι οι υπέρμαχοι της ηλεκτρονικής επικοινωνίας
  - υπερτονίζουν την αξία των πληροφοριών
  - υποβαθμίζουν την αξία των κοινωνικών δικτύων
  - υποβαθμίζουν τη διορατικότητα των οργανισμών που παράγουν ειδήσεις

Κοινωνικές προοπτικές (2)

- Η κοινωνική αξία των κειμένων δεν τίθεται εν αμφιβόλω. **Αυτό που κρίνεται είναι η συνοχή των ακροατηρίων.**
- Τα Μέσα λειτούργησαν σαν φρένο πάνω στη φυσική τάση των μεγάλων κοινωνιών προς εντροπία
- **Υπάρχουν σημάδια κατατεμαχισμού και συρρίκνωσης των μεγάλων ακροατηρίων** (μείωση πωλήσεων του Τύπου, καθοδική τάση της συνδρομητικής τηλεόρασης κ.ά.)
- Η ελπίδα είναι ότι **η παραγωγή και η κυκλοφορία ειδήσεων στο διαδίκτυο θα σταματήσει την περαιτέρω κατάτμηση των ακροατηρίων μέσα στα εθνικά σύνορα και την επέκτασή τους πέραν των συνόρων**

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ιστολόγια και Διαδικτυακή δημοσιογραφία

Εισαγωγή (1)

- Η διαδικτυακή δημοσιογραφία θεωρείται από πολλούς αναλυτές ως ένα πεδίο όπου οι **ξεπερασμένες και μη ικανοποιητικές πλέον πρακτικές καταγραφής και μετάδοσης ειδήσεων** θα μπορούσαν να αναθεωρηθούν και να ανανεωθούν.
  - Ο John Pavlik ([2001] *Journalism and New Media*) κάνει λόγο για τη δυνατότητα να ‘επανασυνδεθεί (με τη μαζική ενημέρωση) ένα όλο και πιο δύσπιστο και αποξενωμένο αναγνωστικό κοινό’
  - Η Katherine Fulton ([1996] “A Tour of Our Uncertain Future”) περιγράφει το διαδικτυακό περιβάλλον σαν πρόκληση για τις δημοσιογραφικές πρακτικές:

“The answers will create a new generation of journalistic conventions that could well affect old media as well. New technologies, therefore, give journalistic reformers an ideal opening to try new ideas”

Εισαγωγή (2)

- Αυτή η δυνατότητα επαναδιαπραγμάτευσης του **τι είναι 'σύμβαση'** και **τι είναι 'ρύθμιση'** στις πρακτικές της επαγγελματικής δημοσιογραφίας είναι πολύ ενδιαφέρουσα εξαιτίας του εν γένει συντηρητισμού και της ακαμψίας πολλών δημοσιογραφικών πρακτικών. **Η καταναγκαστική δύναμη του 'κανονι(στι)κού', που διαμορφώνει τη δημοσιογραφία, επειδή απουσιάζουν ρητά διατυπωμένοι κώδικες, αδυνατίζει όσο η δημοσιογραφία προσαρμόζεται σε καινούργιο πλαίσιο.**

Εισαγωγή (2)

- Η υλοποίηση των δυνατοτήτων και των προκλήσεων που οραματίστηκαν οι αναλυτές της διαδικτυακής δημοσιογραφίας γίνεται με **βραδείς** ρυθμούς.
- Το περιεχόμενο των διαδικτυακών εφημερίδων είναι συχνά ‘shovelware’ (‘μπάζα’), δηλαδή μεταφορά περιεχομένων αυτούσιων από τον έντυπο Τύπο.
  - Ο Jay Rosen (ο θεωρούμενος ως πνευματικός ηγέτης της ‘δημοσιογραφίας των πολιτών’) παρατηρεί προσφυώς:

“There’s plenty of journalism on the internet but very little of it is of the internet”

ενώ ισχυρίζεται ότι παραμένει ακόμη αδιευκρίνιστο το τι πραγματικά σημαίνει ‘διαδραστική δημοσιογραφία’

“We don’t know yet what the Net makes possible because we’re still asking how the journalism we’ve known and loved translates to the new medium –or doesn’t”

Εισαγωγή (3)

- Η πρόσφατη έρευνα δείχνει ότι
  - ① η **‘θεσμική’ δημοσιογραφία** –σε αντίθεση με τα ανεπίσημα ειδησεογραφικά δίκτυα– **επιμένει να ακολουθεί τις μορφές της παραδοσιακής έντυπης και ηλεκτρονικής δημοσιογραφίας**
  - ② πολλοί δημοσιογράφοι που δουλεύουν στο διαδίκτυο είναι ενθουσιασμένοι με την **προοπτική αναδιάρθρωσης της ειδησεογραφίας η οποία διατίθεται online** αλλά **τα κείμενα που αυτοί οι ίδιοι δημοσιογράφοι παράγουν δεν το επιβεβαιώνουν αυτό**

Εισαγωγή (4)

- Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, **το ιστολόγιο** προσφέρει ένα τυπικό παράδειγμα του πώς μια μορφή διαδικτυακής δημοσιογραφίας **αναδιαρθρώνει υφιστάμενες νόρμες και κυρίως ορισμένα από τα επιστημολογικά θεμέλια της ειδησεογραφίας**
- Στοιχεία βασικά για τη **στάση του παραγωγού ειδήσεων απέναντι στην παραγωγή πληροφοριών** τροποποιούνται σ' αυτό το αναδυόμενο είδος
- **Γιατί ιστολόγια και όχι άλλες μορφές με τις οποίες εμφανίζεται η δημοσιογραφία στο διαδίκτυο;**

α. Επειδή τα ιστολόγια αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του παγκόσμιου ιστού (πρόκειται για μια μορφή γραφής μοναδική στον ιστό η οποία στηρίζεται εν πολλοίς στο πιο χαρακτηριστικό ίσως γνώρισμά της, τον ‘υπερδεσμό’). Αυτό μας επιτρέπει να διερευνήσουμε την προσαρμογή της δημοσιογραφίας σε ένα νέο πλαίσιο, παίρνοντας αποστάσεις από το ύφος μεγάλου μέρους της διαδικτυακής ειδησεογραφίας, που εξακολουθεί να αναπαράγεται κάτω από τη βαριά σκιά της έντυπης δημοσιογραφίας

β. Επειδή πολύ γρήγορα το είδος αυτό έγινε εξαιρετικά δημοφιλές και περιέλαβε μεγάλο αριθμό δειγμάτων που εστίασαν το ενδιαφέρον τους σε δημόσια ζητήματα

2. Το φαινόμενο των ιστολογίων (1)

- Μέχρι το 1998 τα ιστολόγια (weblogs ή blogs) αριθμούσαν μερικές μόνο δεκάδες. Στη συνέχεια σημειώθηκε εκρηκτική αύξησή τους.
- **Η μορφή τους καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από το φτηνό ή ελεύθερης χρήσης λογισμικό**, που δημιουργήθηκε για να βοηθήσει τους χρήστες να κατασκευάζουν και να ενημερώνουν ιστοσελίδες χωρίς να έχουν ανάγκη ειδικών τεχνικών γνώσεων, εξειδικευμένου λογισμικού πέραν ενός φυλλομετρητή (web browser) ή του διαθέσιμου χώρου στον εξυπηρετητή τους.
- Ο χρήστης απλώς μπαίνει στο περιβάλλον του ιστολογίου και χρησιμοποιεί μια φόρμα για να προσθέσει κείμενο, υπερδεσμούς, εικόνες, ηχητικά αρχεία και άλλα αντικείμενα. Στη συνέχεια το λογισμικό μορφοποιεί αυτομάτως το υλικό σε HTML, αναγράφει μια ημερομηνία στην κορυφή της καταχώρισης και εισάγει το κείμενο στην κορυφή του ιστολογίου, ωθώντας προς τα κάτω τις προηγούμενες καταχωρίσεις.

2. Το φαινόμενο των ιστολογίων (2)

- Το ιστολόγιο μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένα **διαδικτυακό ημερολόγιο**, μια σελίδα με μικρές καταχωρίσεις που οργανώνονται χρονολογικά με κατεύθυνση από την τελευταία καταχώριση (πάνω) προς τον 'βυθό' της σελίδας
- Είναι χαρακτηριστικά **πλούσιο σε υπερκειμενικούς δεσμούς** προς άλλους ιστοτόπους –ο όρος 'web log' υποδηλώνει ότι αυτό το είδος ιστοσελίδας αναπτύχθηκε ως καταγραφή των πιο πρόσφατων 'φυλλομετρήσεων' του χρήστη η οποία ήταν διαθέσιμη για τα ενδιαφέροντα άλλων χρηστών

2. Το φαινόμενο των ιστολογίων (3)

- Συνεπώς, **το ιστολόγιο διαφέρει σημαντικά από μια αρχική σελίδα**, η οποία τείνει να είναι πολύ περισσότερο στατική
- Ωστόσο, **τα ιστολόγια δεν είναι μια κατηγορία σαφώς οριοθετημένη**. Ακόμη και στην υποκατηγορία των δημοσιογραφικών ιστολογίων υπάρχει αξιοσημείωτη ποικιλότητα και **πολλά ιστολόγια εμφανίζουν ομοιότητες με άλλα διαδικτυακά είδη λόγου** (*electronic newsletters, e-zines* –που απευθύνονται σε συγκεκριμένες κοινότητες–, *metarages* –στατικές συλλογές δεσμών– ή *προσωπικά σχόλια*, που παραπέμπουν ευθέως στην κατηγορία των ιστολογίων)

2. Το φαινόμενο των ιστολογίων (4)

- Μπορούν, ωστόσο, να προσδιοριστούν γενικές κατηγορίες ιστολογίων. Η Blood ([2000] “Weblogs: a History and Perspective”) διαιρεί τα ιστολόγια σε:
  - α. εκείνα που υπογραμμίζουν την πλευρά του **ημερολογίου**
  - β. εκείνα που υπογραμμίζουν τις **υπερσυνδέσεις** (‘filtering sites’, που ‘προ-επισκοπούν τον ιστό’ για χάρη των αναγνωστών, προσφέροντας σχολιασμένους υπερδεσμούς προς ιστοτόπους τους οποίους ο συγγραφέας βρίσκει καλούς, κακούς ή απλώς ενδιαφέροντες) (βλ. επόμενη διαφάνεια)
- Υπάρχουν επίσης ορισμένες **γενικές συμβάσεις** για το συγκεκριμένο είδος, που περιλαμβάνουν
  - μια **εφήμερη** και **πληροφοριακή** ταυτότητα
  - μια προσπάθεια να επιβληθεί ενός είδους **ιεραρχία πάνω στο υλικό**
  - συχνά κάποια **τολμηρά σχόλια** ή **γνώμες** που συνοδεύουν τους υπερδεσμούς
- Τα περισσότερα ιστολόγια γράφονται από **ένα πρόσωπο**
- **Επαγγελματικά** ιστολόγια αναπτύσσονται ταχύτατα (σε Μέσα και επιχειρήσεις)

Υπάρχουν επίσης **κοινοτικά** ιστολόγια, όπως το *Metafilter*, και το *Newstrolls*

2. Το φαινόμενο των ιστολογίων (5)

- Η διαχωριστική γραμμή μεταξύ δημοσιογραφίας και άλλων μορφών καθίσταται ασαφής από τα πολλά ειδησεογραφικού ενδιαφέροντος ιστολόγια που διατηρούν άνθρωποι οι οποίοι δεν εργάζονται ως επαγγελματίες δημοσιογράφοι
- Τα μισά περίπου από τα ιστολόγια ασχολούνται συχνά με δημόσιες υποθέσεις
- Στο εσωτερικό της δημοσιογραφίας (όπως αυτή ασκείται μέσα στους εκδοτικούς οργανισμούς) το ενδιαφέρον για ζητήματα που ξεπερνούν την τεχνολογία χρονολογείται από το 2000 περίπου, όταν έκανε την εμφάνισή του το ιστολόγιο του *Guardian* (βλ. επόμενη διαφάνεια) και γνωστοί δημοσιογράφοι δημιούργησαν προσωπικές ιστοσελίδες.

2. Το φαινόμενο των ιστολογίων (6)

- Το ιστολόγιο του *Guardian* ανήκει στην κατηγορία των *filtering websites* της *Blood*.

Ο ιστότοπος είναι μέρος του Guardian Unlimited, που τον Ιούνιο του 2003 είχε ένα καταγεγραμμένο αναγνωστικό κοινό 7.2 εκατομμυρίων χρηστών.

Περιλαμβάνει μια βασική σελίδα, με ένα σύντομο τμήμα στην κορυφή ('Latest issues in links') και ένα πολύ πιο εκτεταμένο, χρονολογικά διατεταγμένο ('The best journalism from around the world'), που καταχωρίζεται σε αρχείο κάθε μήνα.

Κάθε τμήμα περιλαμβάνει σχολιασμένους δεσμούς προς την αγγλική διαδικτυακή δημοσιογραφία, είτε ειδήσεις ή σχόλια.

Μεγάλο μέρος της ύλης αναφέρεται σε διεθνή θέματα.

Υπάρχουν υπερδεσμοί προς ειδικά ρεπορτάζ σε άλλα σημεία του Guardian Unlimited

Μια στήλη στο κάτω αριστερό μέρος της σελίδας προσφέρει υπερδεσμούς προς ιστοτόπους εφημερίδων και περιοδικών από όλον τον κόσμο

2. Το φαινόμενο των ιστολογίων (7)

- Το ιστολόγιο του *Guardian*, συνεπώς, απαιτεί από το προσωπικό του περισσότερο ικανότητες δημοσιογραφικής έρευνας και λιγότερο ικανότητα γραφής, και δεν έχει σχεδόν καθόλου πρωτότυπο περιεχόμενο
- Οι **σχολιασμοί** των κειμένων (της μιας πρότασης ή των δύο προτάσεων) είναι σε μεγάλο βαθμό **γεγονοτικοί**, χωρίς προσωπική ή αναγνωρίσιμη **φωνή** και χωρίς υπογραφές συντακτών, αν και συμβάσεις του ιστολογίου όπως η **προκλητικότητα** και η **έλλειψη τυπικότητας** έχουν διακριτική παρουσία
- Τα γνωρίσματα αυτά τοποθετούν το ιστολόγιο του *Guardian* στο **θεσμικό ακρότατο** ενός συνεχούς: αρκετές άλλες εφημερίδες παράγουν ιστολόγια που συνοψίζουν και συνδέουν με ειδήσεις αλλά **τα περισσότερα ειδησεογραφικά ιστολόγια φαίνεται να οργανώνονται γύρω από μια συγκεκριμένη φωνή ή ένα σύνολο φωνών που μιλούν ως σχολιαστές, αν όχι ως ανώνυμοι ιδιώτες**

3. Ιστολόγια και Δημοσιογραφία (1)

- Η έρευνα για τις σχέσεις μεταξύ ιστολογίων και δημοσιογραφίας είναι περιορισμένη. Περιορισμένη είναι και η έρευνα γενικά για τα ιστολόγια ενώ το μεγαλύτερο μέρος της περιέργως δεν αφορά την επικοινωνία και τις μιντιακές σπουδές
- Τα ιστολόγια μπορούν να τοποθετηθούν στο ευρύτερο πλαίσιο της κοινωνικής ιστορίας των ψηφιακών κειμενικών πρακτικών, που περιλαμβάνουν προσωπικά και κοινοτικά είδη λόγου όπως τα **newsgroups**, τα **chatrooms**, οι **αρχικές σελίδες** και τα **διαδικτυακά ημερολόγια**

3. Ιστολόγια και Δημοσιογραφία (2)

- Εμπειρική έρευνα πάνω στο θέμα αυτό διεξάγεται από τη Susan Herring και τους συνεργάτες της
- Τα ειδησεογραφικά ιστολόγια μπορούν επίσης να τοποθετηθούν στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο των εναλλακτικών απέναντι στις καθιερωμένες μορφές ειδήσεων, όπως το **teletext** της δεκαετίας του 1980, τα **newsgroups**, οι επί παραγγελία ψηφιακές εφημερίδες και η διαδικτυακή εξιστόρηση ειδήσεων
- Η 11^η Σεπτεμβρίου ως αφετηρία συζήτησης της σχέσης μεταξύ ιστολογίων και δημοσιογραφίας σε εφημερίδες, περιοδικά και online fora

3. Ιστολόγια και Δημοσιογραφία (3)

- Μεγάλο μέρος της γραφής των ιστολογίων έχει εισαγάγει το φαινόμενο αυτό στους υπάρχοντες, ακόμη και στους παραδοσιακούς, λόγους (discourses) της δημοσιογραφίας και του δημόσιου διαλόγου.
- Τρία μείζονα θέματα ανακύπτουν:
  - ① τα ιστολόγια ως πεδίο δημοσιογραφικού στοχασμού για το οποίο η επαγγελματική δημοσιογραφία αφιερώνει πολύ λίγο χώρο
  - ② τα ιστολόγια ως πρόκληση για την επαγγελματική δημοσιογραφία
  - ③ τα ιστολόγια ως πεδίο δημοκρατίας και διάδρασης
- Τα θέματα αυτά με κανένα τρόπο δεν είναι καινοφανή σε σχέση με τα ιστολόγια και γι' αυτό υπάρχει ο κίνδυνος να υποβαθμιστούν οι ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης κειμενικής μορφής.
- Από την άλλη πλευρά, αποσαφηνίζουν τη διαδικασία ανάκτησης αυτής της νέας μορφής δημόσιας επικοινωνίας μέσα από την κυρίαρχη δημοσιογραφική παράδοση

Τα τρία αυτά θέματα αναπτύσσονται στη συνέχεια εν συντομία

3. Ιστολόγια και Δημοσιογραφία (4)

- ① Αρκετά από τα διακεκριμένα ειδησεογραφικού προσανατολισμού ιστολόγια συντηρούνται από επαγγελματίες δημοσιογράφους και ένας από τους λόγους (discourses) που τα διαπερνά (δείχνοντας πώς αντιλαμβάνονται το blogging 'ιστολογείν') φαίνεται να είναι **η έκφραση εμπειριών που δεν βρίσκουν διέξοδο δημοσίευσης στο παραδοσιακό ρεπορτάζ**
- Για αρκετούς τέτοιους συγγραφείς **οι τόποι αυτοί είναι μια ευκαιρία να πουν αυτό που δεν μπορούν να πουν στη σελίδα των ειδήσεων ή να είναι δημιουργικοί επέκεινα των περιορισμών που επιβάλλει η αίθουσα Σύνταξης**
    - 'μια στέγη για σύντομες, περαστικές σκέψεις της καθημερινής ζωής'
    - ένα βήμα αυθεντικής έκφρασης του προσωπικού, 'των ανθρώπων που μιλούν στη φυσική τους διάλεκτο, που γράφουν με την ψυχή τους, λέγοντας πράγματα που κανονικά δεν θα μπορούσαν πουν μέσα από την εκδοτική μηχανή της αίθουσας Σύνταξης'

3. Ιστολόγια και Δημοσιογραφία (5)

- Σχόλια σαν κι αυτά
  - αντανakλούν την αξία που αποδίδει στην ατομικότητα και τον ενστικτώδη αυθορμητισμό η κουλτούρα της Σύνταξης (όπως φάνηκε και στον τρόπο με τον οποίο πολλοί αμερικανοί δημοσιογράφοι-σχολιαστές απάντησαν στην απόφαση του CNN να υποχρεώσει έναν από τους ανταποκριτές του, τον Kevin Sites, να σταματήσει να γράφει στο ιστολόγιό του κατά τη διάρκεια του πολέμου στο Ιράκ το 2003)
  - αντιπροσωπεύουν μια κατάφαση της αξίας του προσωπικού στοιχείου στη δημόσια σφαίρα, μια κοινωνική και πολιτισμική αλλαγή με πολύ ευρύτερες συνέπειες, μια αλλαγή που απηχούσε τον ενθουσιασμό για τις αρχικές σελίδες στη δεκαετία του 1990 όπως επίσης και τις συζητήσεις για τη δυνατότητα ηλεκτρονικής δημοκρατίας

3. Ιστολόγια και Δημοσιογραφία (6)

- ② Ο λόγος των ιστολογίων ως δημοσιογραφία οργανώνεται κι αυτός, ιδιαίτερα στις ΗΠΑ, γύρω από την **ιδέα της πρόκλησης απέναντι στην κυρίαρχη (mainstream) δημοσιογραφία.**
- Η δήλωση ενός μπλόγκερ, του Ken Layne, σε μια πολεμική αντιπαράθεση με τον Βρετανό δημοσιογράφο Robert Fisk **'It's 2001, and we can Fact Check your ass'** ('Είμαστε στο 2001 και μπορούμε, χρησιμοποιώντας τις μηχανές αναζήτησης του διαδικτύου να ελέγξουμε την αλήθεια αμφίβολων ισχυρισμών του Τύπου') επαναλαμβάνεται σαν σλόγκαν από αρκετούς άλλους όταν συζητούν τη θέση τους σχετικά με τη δημοσιογραφία
  - Αρκετοί συγγραφείς ιστολογίων βλέπουν **τους ιστοτόπους των ως τόπο άμεσης κριτικής στον Τύπο και την τηλεόραση**

3. Ιστολόγια και Δημοσιογραφία (7)

- Άλλοι υπογραμμίζουν την **ταχύτητα** με την οποία τα ιστολόγια μεταδίδουν γεγονότα, καταγράφουν συμβάντα, όπως σεισμούς –γρηγορότερα από τα πρακτορεία ειδήσεων ή τα τηλεοπτικά δίκτυα–, ή την **εμβρίθεια** και την **προσοχή** με την οποία ένα δίκτυο ιστολόγων παρακολούθησε μια είδηση σε σύγκριση με έναν επαγγελματία δημοσιογράφο
- Τέτοιες προσεγγίσεις αποτιμούν θετικά το blogging με την ιδέα ότι συνδυάζει:
  - **καθιερωμένες παραδοχές της ποιοτικής δημοσιογραφίας**, εφόσον στηρίζεται σε γεγονότα, αντιδρά ακαριαία και ψάχνει σε βάθος
  - **τον φιλελευθερισμό πολλών σχολίων στο διαδίκτυο**, που αντιτίθεται στο Κατεστημένο και την επαγγελματική δημοσιογραφία
- Οι επικριτές των ιστολογίων, στηριζόμενοι σε παρόμοια ποιοτικά κριτήρια, συχνά ψέγουν τη **μεγάλη ποσότητα σχολίων αντί της κυκλοφορίας ειδήσεων στα δίκτυα των υπερσυνδέσεων** από τον έναν ιστολόγο στον άλλον ή σε άλλους ιστοτόπους

3. Ιστολόγια και Δημοσιογραφία (8)

- ③ Πολλοί μπλόγκερς διατυπώνουν μια πιο ριζική κοινοτική άποψη, στηριζόμενοι σε εξιδανικεύσεις του διαδικτύου ως ενός δημοκρατικού χώρου μέσα στον οποίο μπορούν να ακουστούν οι φωνές όλων των κοινωνικών παραγόντων και όπου τα 'ακροατήρια' μπορούν να γίνουν ενεργό κοινό.
- Τα ιστολόγια αντιμετωπίζονται ως οργανωτές της γνώσης και των πόρων μεγάλου αριθμού ανθρώπων, που αντικαθιστούν τις προνομιούχες πηγές πληροφόρησης
  - Για να περιγραφεί η διάδοση ιδεών πάνω σε δημόσια ζητήματα μέσω ιστολογίων επιστρατεύονται οιονεί βιολογικές μεταφορές ιστών ή σύνθετων προσαρμοστικών συστημάτων καθώς και 'δημοκρατικοί λόγοι'

3. Ιστολόγια και Δημοσιογραφία (9)

- Τα θέματα αυτά –εκδοχές ευρύτερων παραδοχών που έχουν διατυπωθεί για το διαδίκτυο– έχουν γίνει αντικείμενο κριτικής όπως και άλλες όψεις της ηλεκτρονικής δημοκρατίας –για παράδειγμα, η **ασυμμετρία μεταξύ τέτοιων φωνών όσον αφορά την κοινωνική τους ισχύ ή η μέτρια, ορισμένες φορές, ποιότητα των επιχειρημάτων τους**
- Ένας συναφής λόγος (discourse), σημαντικός για πολλούς δημοσιογράφους-μπλόγκερς, είναι αυτός που αναφέρεται στην **αλλαγή των ιστολογίων από ένα μαζικό μέσο σε ένα πιο προσωπικό μέσο**, όπου οι ιστολόγοι μπορούν να ακούνε και να απαντούν σε αναγνώστες σε προσωπικό επίπεδο και όπου η αντίθεση μεταξύ του ‘γράφω ως αυθεντία για ένα κοινό’ και ‘γράφω σε ένα κοινό’ γίνεται αντικείμενο δημιουργικής ανα-διαπραγμάτευσης

4. Το ιστολόγιο του Guardian (1)

4.1 Μια διαφορετική διαπροσωπική σχέση

- Το ιστολόγιο του *Guardian* συμμετέχει στην ανα-διαπραγμάτευση του επικοινωνιακού χώρου που έχει ανοίξει μεταξύ της δημοσιογραφίας και των καταναλωτών της –έγινε ήδη λόγος γι' αυτό– με **δυσδιάκριτους**, αλλά σημαντικούς, **τρόπους**
- Συνιστά μια επικοινωνιακή προσπάθεια διαφορετική από την κυρίαρχη πρακτική
  - διατείνεται (υπόρρητα) **σε μικρότερο βαθμό από την παραδοσιακή ειδησεογραφία ότι γνωρίζει τι θέλουν οι αναγνώστες ή (ότι γνωρίζει) τι σημαίνουν τα γεγονότα**
  - **εξακολουθεί να κατασκευάζει έναν υποδηλούμενο αναγνώστη** (ή ένα δίκτυο δομών που προσκαλούν σε απόκριση, το οποίο παρακινεί τον αναγνώστη να κατανοήσει το κείμενο) **αλλά ο αναγνώστης αυτός είναι λιγότερο μαζικοποιημένος και πιο ανοιχτός**
  - το αποτέλεσμα είναι ο ιστότοπος όπου συγκροτείται η γνώση για συμβάντα σε όλο τον κόσμο να μετακινείται μέσα στον χώρο που συνδέει τον δημοσιογράφο με τον χρήστη προς την κατεύθυνση του τελευταίου

4. Το ιστολόγιο του Guardian (2)

- Πάντως, τα σημεία αυτά δεν πρέπει να υπερτονιστούν. Το ιστολόγιο του *Guardian* είναι ένα επαγγελματικό προϊόν και γι' αυτό περιορίζεται από τις δημοσιογραφικές συμβάσεις της αυθεντίας του επαγγελματία των ειδήσεων να μιλά και να επιλέγει θέματα. Το ιστολόγιο συνδέει με άλλα, επαγγελματικά κείμενα ειδήσεων και κατ' αυτόν τον τρόπο εγκρίνει τις μορφές της γνώσης που αυτά ενσωματώνουν. Δεν είναι η ριζοσπαστικά εκδημοκρατισμένη δημοσιογραφία των ιστολογίων για την οποία μιλούν με ενθουσιασμό ορισμένοι διαδικτυακοί δημοσιογράφοι ('an any-to-any system of talking and sharing rather than the traditional "hard journalism" model of writing that is distributed to the masses'). Ο *Guardian* είναι ένας από πολλούς δημοσιογραφικούς οργανισμούς όπου η διαδραστικότητα περιορίζεται ως προς το εύρος της και ελέγχεται προσεκτικά.

4. Το ιστολόγιο του Guardian (3)

- Η έρευνα έχει δείξει ότι τα fora για τη συγκέντρωση των γνώμων των χρηστών (π.χ. διαδικτυακά δημοψηφίσματα) είναι συχνά 'επιτηρούμενες παιδικές χαρές' για αναγνώστες των οποίων η συμβολή ποτέ δεν επηρεάζει ούτε διαμορφώνει τις ειδήσεις
- Από την άλλη, **οι προμηθευτές διαδικτυακών ειδήσεων**, φορείς μιας κληρονομιάς δημοσίευσης ή ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης ειδήσεων σε εκατομμύρια ανθρώπων, **έχουν δυσκολία να φανταστούν** –ας αφήσουμε κατά μέρος το να συνομιλήσουν με– **ακροατήρια σε μια αμφίδρομη επικοινωνία δημοσιογράφων-χρηστών, τέτοια που επιτρέπει η τεχνολογία του διαδικτύου**. Μια τέτοια, αμφίδρομη επικοινωνία έρχεται σε σύγκρουση με την παραδοσιακή αντίληψη για τους δημοσιογράφους ως παραγωγούς και τους χρήστες ως καταναλωτές ειδήσεων, και απειλεί το κοινωνικό στάτους του δημοσιογράφου

4. Το ιστολόγιο του Guardian (4)

- Η σχέση του ιστολογίου του *Guardian* με τους αναγνώστες του περιορίζεται από παράγοντες όπως οι ανωτέρω και δεν υπάρχουν ενδείξεις στην ιστοσελίδα του ότι προσκαλεί τους χρήστες να συνεισφέρουν στα κείμενά του **εκτός από το να στείλουν email με τις απόψεις τους στο προσωπικό της Σύνταξης**
- Ωστόσο, **οι κειμενικές πρακτικές που το χαρακτηρίζουν** (από το διαφημιστικό σλόγκαν μέχρι τη χρήση υπερδεσμών) **απευθύνονται στους χρήστες με τρόπους που ανα-προσανατολίζουν μερικές από τις συμβάσεις που ρυθμίζουν τη σχέση μεταξύ ειδήσεων και αναγνωστικού κοινού**
- Η ειδησεογραφία σπάνια απευθύνεται άμεσα στο αναγνωστικό της κοινό ή ζητά συμμετοχή στην αξιολόγηση των ειδήσεων. Συνήθως παρουσιάζει τα κείμενά της ως αυταπόδεικτα ενδιαφέροντα (αξιωματικά και ανεξάρτητα από το υλικό που επιλέγει ο δημοσιογράφος).

4. Το ιστολόγιο του Guardian (5)

- Οι δημοσιογράφοι θεωρούν ότι η (υποτιθέμενη) ικανότητά τους να κρίνουν τι πρέπει ή τι θα ήθελαν να μάθουν οι αναγνώστες είναι 'η ειδημοσύνη που τους ξεχωρίζει από τους μη ρεπόρτερ'. Το ίδιο ισχύει και για τον τρόπο παρουσίασης των ειδήσεων σε ιστοτόπους δημοσιογραφικών οργανισμών.
- **Λίγοι ιστοτόποι ειδήσεων προσφέρουν εκτεταμένες εξωτερικές υπερσυνδέσεις, από φόβο μήπως οι χρήστες αποκτήσουν ανεξέλεγκτη διαπιστωτική (της αξιοπιστίας των πηγών) και ερμηνευτική (της σημασίας των ειδήσεων) ισχύ.** Τέτοιες υπερσυνδέσεις προσφέρουν κάποιας μορφής εξουσία στους χρήστες, καθώς διευκολύνουν τη **συμβουλευτική διαδραστικότητα** ή τη δυνατότητα του 'χρήστη να επιλέγει, ζητώντας το, από μια διαθέσιμη γκάμα προκατασκευασμένων πληροφοριών μέσα σε ένα διπλής κατεύθυνσης μιντιακό σύστημα'. **Αλλά η είδηση συνεχίζει να εξαρτάται από την έννοια του δημοσιογράφου ως ενός επαγγελματία-αυθεντίας που επιχειρεί ενστικτώδεις αξιολογικές κρίσεις όσον αφορά τις ειδήσεις για λογαριασμό του αναγνωστικού κοινού.**

4. Το ιστολόγιο του Guardian (6)

- Το ιστολόγιο του *Guardian* εμφανίζεται να **καταδηλώνει ένα ελαφρώς διαφορετικό επικοινωνιακό εγχείρημα**. **Καθιστά σαφή την πράξη της επιλογής υλικού ειδήσεων και της επιβεβαίωσης της αξίας του υλικού που περιλαμβάνει**. Ο ιστότοπος επιγράφεται ως εξής: 'Our pick of noteworthy reads online'. Η αντωνυμία 'our' (= της Σύνταξης) είναι σημαντική. Η επικοινωνιακή διάδραση στην οποία προσκαλείται ο αναγνώστης εδώ περιλαμβάνει την προσφορά υλικού από την ενσωματωμένη φωνή του παραγωγού ειδήσεων μάλλον παρά την ύπαρξη πληροφοριών μη ενσωματωμένων και προφανούς αξίας.
- Σε ένα άρθρο που συνόδευε το ξεκίνημα του ιστολογίου το 2000, ένας αρχισυντάκτης εξηγούσε ότι ο σκοπός του ήταν να προσφέρει σχολιασμένες υπερσυνδέσεις προς 'την πιο γοητευτική και ενδιαφέρουσα δημοσιογραφία του διαδικτύου'. Αυτή η προβολή των αξιολογικών κρίσεων που εμπλέκονται στη διαδικασία επιλογής του υλικού, μέσω των επιθέτων 'γοητευτική' και 'ενδιαφέρουσα', υποδηλώνει έναν **ανα-προσανατολισμό της σχέσης ιστολογίου-χρήστη**, στην οποία το αναγνωστικό κοινό προσκαλείται να συμμετάσχει με την ανάγνωση

4. Το ιστολόγιο του Guardian (7)

- Ενώ ο δημοσιογραφικός οργανισμός συνεχίζει να επιλέγει αυτό που φαίνεται στην ιστοσελίδα –να είναι, δηλαδή, πυλωρός–, ο υπόρρητος ισχυρισμός ότι ξέρει τι θέλει ο χρήστης τροποποιείται σημαντικά, καθώς συνδέεται με έναν ρητό ισχυρισμό ότι (απλώς) **επιλέγει υλικό**. Ένα διαφορετικό είδος αυθεντίας κάνει την εμφάνισή του.

4. Το ιστολόγιο του Guardian (8)

- Το ιστολόγιο του *Guardian* τροποποιεί επίσης τον παραδοσιακό ισχυρισμό της ειδησεογραφίας ότι γνωρίζει, για λογαριασμό των αναγνωστών, τι συμβαίνει σε ολόκληρο τον κόσμο. Η επιλογή δεσμών προς ειδήσεις και σχόλια, σταχυολογημένων από ένα ευρύ φάσμα δημοσιευμάτων, για να καταναλωθούν από τους χρήστες, προσεγγίζει από απόσταση τα γεγονότα, με ένα τρόπο συμπληρωματικό ή και παρασιτικό ακόμη.
- Τα περισσότερα άρθρα ειδήσεων (της παραδοσιακής δημοσιογραφίας) είναι το αποτέλεσμα επεξεργασίας και δημοσίευσης άλλων κειμένων –συνεντεύξεων Τύπου, συνεντεύξεων από πολιτικούς, ανταποκρίσεων ή τηλεγραφημάτων από Πρακτορεία Ειδήσεων, κ.λπ.– και συντάσσονται σύμφωνα με ένα σύνολο συμβάσεων που στοχεύουν σε ‘ένα ενοποιημένο κείμενο το οποίο συγκαλύπτει τις παρεμβάσεις της Σύνταξης’.
- Επιπλέον, η ανα-μορφοποίηση του υλικού των ειδήσεων στο υπό δημοσίευση άρθρο με άξονα μια **συγκεκριμένη οπτική γωνία** και με μια **καθοδική ιεράρχηση σπουδαιότητας των επιμέρους στοιχείων** γίνεται για να δοθεί η εντύπωση ότι αυτή είναι η φυσική μορφή της είδησης. **Η είδηση ως κείμενο σχεδόν αντικαθιστά το συμβάν (κονστрукτιβισμός)**, κερδίζοντας γόητρο μέσω του υπολανθάνοντος ισχυρισμού ότι ξέρει ‘τι συνέβη’ και επιβάλλοντας τις εφημερίδες ως ‘επιδιαιτητές συμβάντων μέσα στην κοινωνία’.

4. Το ιστολόγιο του Guardian (9)

- Το ιστολόγιο, αντίθετα, είναι πολύ πιο 'ωμή', λιγότερο 'μαγειρεμένη', πηγή πληροφοριών, που επιτρέπει στους χρήστες να παίρνουν μέρος στη διαμόρφωση της γνώσης για τα συμβάντα του κόσμου.
- Το ιστολόγιο του *Guardian* περιλαμβάνει υπερδεσμούς προς
  - άρθρα από ανταγωνίστριες εφημερίδες,
  - κυβερνητικές οργανώσεις και
  - εξωτερικά (μη δημοσιογραφικά) κείμενα, όπως επίσης και
  - άρθρα από τον έντυπο *Guardian*, και συχνά υπερδεσμούς προς
  - διαφορετικές ερμηνείες του ίδιου υλικού.
- Συνεπώς, απαιτεί περισσότερη δουλειά από τους χρήστες προκειμένου να νοηματοδοτήσουν τα συμβάντα, δηλαδή εξεύρεση του δικού τους ερμηνευτικού μονοπατιού μέσω του συγκεκριμένου υλικού.

4. Το ιστολόγιο του Guardian (10)

4.2 Μια διαφορετική αυθεντία

- Πώς λοιπόν ένα κατατεμαχισμένο 'κείμενο' είδησης διατηρεί την αυθεντία της ειδησεογραφίας;
- Η σύνδεση που προτείνει το ιστολόγιο του *Guardian* προς μια είδηση-αφήγηση σε άλλον ιστότοπο ολοφάνερα δεν συνιστά ισχυρισμό ότι η εφημερίδα ξέρει τι 'πραγματικά συνέβη', όπως φαίνεται και από το γεγονός ότι δεν υποτάσσει δηλώσεις πηγών (news sources) και άλλα κείμενα στον ισχυρισμό αυτό.
- Οι υπερδεσμοί που εισάγονται στο ιστολόγιο εξαρτώνται από ένα άλλο είδος αυθεντίας: υποδηλώνουν μια δυνατότητα διάκρισης, την ικανότητα να εντοπίζεις ψύλλους στ' άχυρα του διαδικτύου και, συνεπώς, διεκδικούν μια σημαντική διεύρυνση της γνώσης (ίσως και τη μεγαλύτερη δυνατή σάρωσή της)

4. Το ιστολόγιο του Guardian (11)

- Η επιλογή / συλλογή υπερσυνδέσεων από το ιστολόγιο υποδηλώνει όχι τόσο τη γνώση της Σύνταξης για τα γεγονότα όσο τη γνώση της για τον κόσμο του διαδικτύου και τη διαδικτυακή δημοσιογραφία.
- Η ανα-διαπραγμάτευση της αυθεντίας του άρθρου ειδήσεων είναι μια διπλή διαδικασία:
  - ⇒ αφενός ο (προβληματικός) ισχυρισμός της (παραδοσιακής) ειδησεογραφίας ότι αυτή και μόνο αυτή γνωρίζει την αλήθεια των γεγονότων δεν είναι ιδιαίτερα εμφανής στο ιστολόγιο
  - ⇒ αφετέρου διαμορφώνεται ένα πλέγμα αυθεντιών, καθώς η συνδεσμολογία του ιστολογίου ακολουθεί ένα ορισμένο στάτους ως προς το άρθρο-δεσμό ενώ ταυτόχρονα η αξία αυτού του υπερδεσμού αντανακλά στο ίδιο το ιστολόγιο

4. Το ιστολόγιο του Guardian (12)

- Τα σχόλια που συνοδεύουν κάθε δεσμό τον οποίο προτείνει το ιστολόγιο για ένα δημοσιογραφικό τεμάχιο είναι εξ ορισμού συμπληρωματικά στο υλικό που βρίσκει κανείς στην κατάληξη του δεσμού.
- Το πιο σημαντικό είναι ότι η συναγωγή μεγάλου αριθμού δεσμών από διαφορετικά δημοσιεύματα, σε διαφορετικό ύφος και μερικές φορές με αλληλοσυγκρουόμενους ισχυρισμούς τείνει να ανατρέψει τον (υπόρρητο) ισχυρισμό οποιουδήποτε από τα κείμενα αυτά ότι κατέχουν την αλήθεια των γεγονότων. Κάθε κείμενο μπορεί να διαβαστεί μέσα από την οπτική των άλλων κειμένων.

4. Το ιστολόγιο του Guardian (13)

- Παράδειγμα: Παγκόσμια Διάσκεψη για την Αειφόρο Ανάπτυξη στο Γιοχάνεσμπουργκ (2002)

Σε ειδικό τμήμα για τα τρόφιμα το ιστολόγιο του *Guardian* προσφέρει δεσμούς προς αρκετά άρθρα ειδήσεων. Μεταξύ αυτών,

① μια ανυπόγραφη είδηση της εφημερίδας *Post* της Lusaka, που παρουσιάζει μια ομιλία του υπουργού Γεωργίας της Ζάμπια Mundia Sikatana όπου υποστηρίζεται ότι η Αφρική χρειάζεται περισσότερο εμπόριο και λιγότερο βοήθεια

② ένα ρεπορτάζ του δημοσιογράφου Jacqui Goddard της εφημερίδας *Scotsman*, ένα κείμενο συναισθηματικά λιπαρό και πολιτικά αναιμικό, που περιγράφει τα δεινά δύο οικογενειών του Malawi, χτυπημένων από το AIDS και την πείνα

Κάθε ένα από τα δύο κείμενα 'διαβάζει' το άλλο.

Ο *Guardian* δεν προβαίνει σε αυτή τη σύνθεση, υποδηλώνοντας έτσι ότι δεν κατέχει την αλήθεια για την έλλειψη τροφίμων στη Νότια Αφρική

4. Το ιστολόγιο του Guardian (14)

- Οι διαδικτυακές μορφές ειδήσεων όπως τα ιστολόγια, που χαρακτηρίζονται από εκτεταμένη χρήση υπερδεσμών, προϋποθέτουν ένα μοντέλο γνώσης σύμφωνα με το οποίο η αλήθεια για το τι συμβαίνει στον κόσμο δεν μπορεί να διοχετευθεί αποκλειστικά και μόνο μέσω μιας είδησης
- Οι διαδικτυακές ειδήσεις χρησιμοποιούν δεσμούς για να αυξήσουν την αξιοπιστία για το προϊόν τους. Ως προς τούτο, διαφέρουν από τον Τύπο ή τις ραδιοτηλεοπτικές ειδήσεις. Μια εφημερίδα μπορεί να στηριχθεί σε ανταποκρίσεις Πρακτορείων Ειδήσεων αλλά συνήθως παρουσιάζει τέτοια κείμενα ως έργο δικών της ρεπόρτερ. Κι αυτό γιατί το να στηρίζεται μια εφημερίδα σε άρθρα άλλων δημοσιογραφικών οργανισμών υπονομεύει την αυθεντία της.
- Αυτή η **λογική της αποκλειστικότητας** (scoop) **φαίνεται να υποχωρεί στο διαδίκτυο**. Σύμφωνα με ορισμένους κριτικούς, η απουσία χρονικών περιορισμών για τη σύνταξη διαδικτυακών ειδήσεων έχει ως αποτέλεσμα το 'πρωτείο' ('firstness') της είδησης-αφήγησης να έχει ελάχιστη αξία στην αγορά των Νέων Μέσων
- Μια διαφορετική ανταγωνιστική λογική αναδύεται: **να γνωρίζω περισσότερα, να γνωρίζω καλύτερα, να γνωρίζω περιεκτικότερα, να γνωρίζω σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο βάθος και έκταση** (πρβλ. 'annotative journalism')

4.3 Μια δημοσιογραφία συνδέσεων (1)

- Οι αναδυόμενες πρακτικές που περιγράφηκαν παραπάνω οδηγούν σε ένα νέο χαρακτηρισμό της δημοσιογραφίας: πρόκειται για μια **δημοσιογραφία που συνδέει μάλλον παρά καθλώνει τα πράγματα**, δηλαδή για μια δημοσιογραφία που εντάσσεται στο μοντέλο **της γνώσης ως διαδικασίας** περισσότερο και λιγότερο **της γνώσης ως προϊόντος**.
- Οι αναγνώστες των ιστολογίων κατευθύνονται σε μονοπάτια εξερεύνησης αντί να τους δίνονται ψήγματα πληροφοριών και, έτσι, **αλλάζει το καθεστώς της ενημέρωσης**.
- Ο Pavlik (ό.π.) γράφει για την υπερσυνδεδετικότητα ως παράγοντα διαμόρφωσης μιας νέας (και ενδεχομένως καλύτερης) μορφής δημοσιογραφίας:

“This represents a new form of journalism that places stories in a much more historical, political and cultural context. The fact that massive repositories of information are only a few mouse clicks away offers a richness of hypermedia that sets it apart from traditional media”

4.3 Μια δημοσιογραφία συνδέσεων (2)

- Η υπερσυνδετικότητα συχνά συνεπάγεται την προσθήκη στοιχείων όπως ενός υπερδεσμού
  - ☞ προς μια **βάση δεδομένων** (την οποία οι χρήστες μπορεί να ερευνήσουν)
  - ☞ προς ένα **αρχείο ειδήσεων** (που βρίσκεται πίσω από μια συμβατικά γραμμένη είδηση)
- Το ιστολόγιο προωθεί την πρακτική αυτή πολύ πιο πέρα, προς μια μορφή δημοσιογραφίας στην οποία **οι υπερδεσμοί ενσωματώνονται στον τρόπο με τον οποίο κατασκευάζεται το νόημα**
- **Η χαοτική φύση και η έλλειψη ιεραρχίας του διαδικτύου έχει τη δυνατότητα να εκπλήσσει τους χρήστες με το απρόσμενο και το προηγουμένως άγνωστο** ('targeted serendipity')
- Τα ιστολόγια αποτελούν μια ποιοτική στρατηγική για να βρει κανείς έναν δρόμο μέσα σε αυτόν τον κυκεώνα
- Η εμπιστοσύνη που δείχνουν τα ειδησεογραφικά ιστολόγια στις **ιδιοσυγκρασιακές επιλογές των συγγραφέων** και η **τάση τους να κατευθύνουν τους χρήστες**, μακριά από τον ιστότοπό τους, **σε άλλους ιστοτόπους ειδήσεων** τα καθιστά **ένα είδος λόγου πολύ λιγότερο στραμμένο προς το εσωτερικό του από ό,τι οι συμβατικές ειδήσεις.**

4.3 Μια δημοσιογραφία συνδέσεων (3)

- Βέβαια, η σύγχρονη έντυπη δημοσιογραφία ενδιαφέρεται πάντοτε να διακρίνει το σημαντικό και το ενδιαφέρον από το χάος της καθημερινής αστικής ζωής.
- Αλλά οι συμβατικές μορφές της (έντυπης και ηλεκτρονικής) δημοσιογραφίας μάς φέρνουν αντιμέτωπους με το νέο μόνο σε αντίστιξη προς το παλιό και σύμφωνα με τα δεσμευτικά πρότυπα του ειδησεογραφικού ενδιαφέροντος και της αφήγησης.
- Η ταυτότητα της εφημερίδας ή του δελτίου ειδήσεων και το κειμενικό είδος των ειδήσεων στηρίζονται πάνω σε μια τέτοια τυπική / μορφική συνέχεια, παρόλο που οι δημοσιογράφοι έχουν συνείδηση –τραυματική– του βαθμού στον οποίο τα νέα είναι ‘παλιά’ ή στερεοτυπικά ή ‘η φόρμουλα την οποία γενιές δημοσιογράφων προσπάθησαν να αλλάξουν αλλά εις μάτην’
- Η ετερογένεια του υλικού των ειδήσεων που μπορεί κανείς να βρει στο ιστολόγιο του *Guardian* βρίσκεται στον αντίποδα αυτής της παράδοσης

4.3 Μια δημοσιογραφία συνδέσεων (4)

- Μπορούμε επίσης να αντιδιαστείλουμε το ιστολόγιο με ένα άλλο νήμα εξέλιξης της διαδικτυακής δημοσιογραφίας, τις υπηρεσίες προσωποποιημένων ειδήσεων ('Daily me'), που έχουν παρόμοια λειτουργία με αυτή των ιστολογίων, καθώς βοηθούν τους χρήστες να αντιμετωπίσουν τις τεράστιες και διαρκώς αυξανόμενες ποσότητες υλικού που διατίθενται στο διαδίκτυο
- Τέτοιες υπηρεσίες έχουν επικριθεί για τη δυνατότητά τους να επισφραγίζουν τους ορίζοντες κατανόησης των χρηστών, καθώς κανονίζουν εκ των προτέρων τα είδη των ειδήσεων που αυτοί προτιμούν
- Αν οι κίνδυνοι που συνδέονται με τις στερεοτυπικές ειδησεογραφικές αξίες των δημοσιογράφων αντικαθίστανται με κάτι σ' αυτές τις υπηρεσίες, αυτό το κάτι είναι ο κίνδυνος των ατόμων να μην επεκταθούν πέρα από προδιαγεγραμμένες κοσμοαντιλήψεις

4.3 Μια δημοσιογραφία συνδέσεων (5)

- Μέρος της γοητείας που ασκούν τα ιστολόγια σε κριτικούς και χρήστες είναι η δυνατότητά τους να εξαρθρώσουν τέτοιες γνωσιακές δομές
- ① Η ιδιόμορφη μείξη, στα ειδησεογραφικά ιστολόγια, μιας βαριάς εξάρτησης από τους υπερδεσμούς με μια ευρεία γκάμα κειμενικών ειδών·
  - ② η χρονολογική μάλλον παρά ιεραρχική οργάνωση του υλικού τους πάνω στη σελίδα, και
  - ③ οι όχι και τόσο ορθολογικά κωδικοποιημένες σελίδες τους, που αναμειγνύουν ειδήσεις και σχόλια, εσωτερικά και διεθνή θέματα, έχουν τη δυνατότητα να υπερβούν τη φόρμουλα των ειδήσεων.
- Το ιστολόγιο του *Guardian* δεν τα κάνει όλα αυτά με συνέπεια, τείνοντας συχνά να υπερσυνδέει προς ελίτ δυτικές εφημερίδες. Σίγουρα όμως το διαπερνά ένα ήθος, το ήθος τού να ρίχνει μεγαλύτερα δίχτυα για ειδησεογραφικά ενδιαφέρον υλικό

4.3 Μια δημοσιογραφία συνδέσεων (6)

- Ίσως βρισκόμαστε μπροστά στην **επιστροφή της προ-μοντέρνας εφημερίδας** και στο **τέλος του μονοπωλίου της επαγγελματικής λογικής της σύγχρονης εφημερίδας**
- Σε έναν αναγνώστη εξοικειωμένο με την πυκνή σελιδοποίηση των εφημερίδων του 19^{ου} αιώνα οι σελίδες του ιστολογίου ίσως να δίνουν την εντύπωση ότι επιδεικνύουν μια παρόμοια αντίληψη για τις ειδήσεις, ότι δηλαδή είναι **μια ποικιλία ετερόκλητων αντικειμένων τα οποία συγκεντρώνει ο εκδότης και, συνεπώς, κάτι τρόπον τινά ουρανοκατέβατο μάλλον παρά διαμορφωμένο ως καταναλωτικό προϊόν βάσει σχεδίου**
- Στο ιστολόγιο οι ειδήσεις δεν ‘συμβαίνουν’, δεν κατασκευάζονται μέσω της εξιστόρησής τους από την εφημερίδα αλλά μέσω ενός ευρύτερου φάσματος κειμένων

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

John V. Pavlik. (2001). Journalism and New Media. Columbia University Press.

Rebecca Blood, “Weblogs: A History and Perspective,” September 7, 2000

http://www.rebeccablood.net/essays/weblog_history.html

Fulton, Katherine (1996), 'A tour of our uncertain future', CJR Mar/Apr. A guide to journalism and the Internet.

Johan Galtung and Mari Holmboe Ruge, 1965. “The structure of foreign news: The presentation of the Congo, Cuba and Cyprus crises in four Norwegian newspapers,” Journal of Peace Research, volume 2, number 1, pp. 64–90.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Περικλής Πολίτης.
«Γλώσσα και Κοινωνία. Γλώσσα και Διαδίκτυο». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη
2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
http://opencourses.auth.gr/eclass_courses.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

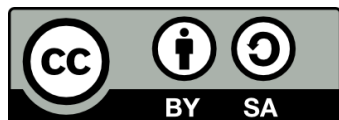

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Γιομελάκης Δημήτριος>
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

